

Sygn. akt : VU 2043/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Solecka

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wznowienie postępowania w sprawie VU 1287/11 w przedmiocie prawa do dalszej wypłaty emerytury

I. zmienia prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt VU 1287/11 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 16 września 2011 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni E. T. prawo do wypłaty świadczenia emerytalnego poczynając od dnia 22 listopada 2012 r.,

II. w pozostałym zakresie skargę o wznowienie oddala.

Sygn. akt VU 2043/12

UZASADNIENIE

E. T. we wniosku z dnia 28 grudnia 2012r. zwróciła się o ponowne rozpatrzenie sprawy: wypłatę emerytury, wypłatę zawieszzonego świadczenia od 01 października 2011r. wraz z odsetkami w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. (K 2/12). W uzasadnieniu wskazała, że wydany w sprawie VU 1287/11 wyrok naruszył art. 2 Konstytucji RP.

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wnosił o jej oddalenie. Ustosunkowując się do skargi wnioskodawczyni wskazał, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r., zgodnie z którym art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wszedł w życie z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, tj. z dniem 22.11.2012r., zatem nie zasadne jej wyrównanie świadczenia od dnia 01.10.2011 roku, tym bardziej, że wnioskodawczyni złożyła wniosek o wznowienie postępowania w dniu 05.12.2012 roku. Jednocześnie poinformował, że wydał w dniu 31.01.2013r. postanowienie, którym podjął wypłatę świadczenia od 22.11.2012r. Nadto wskazał, że po dokonaniu analizy sprawy ustalono, że nieprawidłowo podjęto wypłatę świadczenia od 22.11.2012r., zamiast od dnia 01.12.2012r. (wniosek z 05.12.2012r.), wobec czego po zwrocie akt z Sądu dokonana zostanie korekta w/w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Decyzją z dnia 02 września 2008r. wnioskodawczyni przyznano prawo do emerytury od 01 sierpnia 2008r. Na dzień przyznania emerytury wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu w związku z czym wypłata emerytury była zawieszona. Wypłata emerytury została podjęta z dniem 01 marca 2009r.

Decyzją z dnia 16.09.2011r. organ rentowy wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury od dnia 01.10.2011 roku wskazując, że zgodnie z art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż wnioskodawczyni kontynuuje zatrudnienie.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawczyni wnosila o „cofnięcie wstrzymania wypłaty emerytury”.

Wyrokiem z dnia 14.12.2011r. Sąd Okręgowy w Legnicy oddalił odwołanie (sygn. akt VU 1287/11).

W dniu 05 grudnia 2012r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy: wypłatę emerytury, wypłatę zawieszono świadczenia od 01 października 2011r. wraz z odsetkami powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 roku.

Decyzją z dnia 11.12.2012 r. organ rentowy zwrócił E. T. wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzją z dnia 16.09.2011r., z pouczeniem o konieczności wniesienia wniosku o wznowienie postępowania do Sądu, ponieważ decyzja z dnia 16.09.2011r. była przedmiotem postępowania sądowego i organ rentowy nie jest właściwy do jego rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 31.01.2013r. organ rentowy wznowił postępowanie w sprawie wstrzymania wypłaty emerytury ustalonej prawomocną decyzją z dnia 16.09.2011r. i podjął wypłatę świadczenia od 22.11.2012r.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona częściowo, tj. co do żądania przyznania wnioskodawczyni E. T. prawa do wypłaty emerytury poczynając od dnia 22 listopada 2012r.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012r. w Dz. U. poz. 1285.

Zgodnie z przepisem art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

W uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku (pkt 9) Trybunał Konstytucyjny wskazał, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw traci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 01 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które – tak jak wnioskodawczyni - prawo to nabyły w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 01 stycznia 2011r.

W świetle powyższego wnioskodawczyni, która nabyła prawo do emerytury od 01 sierpnia 2008r. przysługiwało prawo do wypłaty emerytury, ale wyłącznie od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw, tj. od

dnia 22 listopada 2012r. Trybunał nie orzekł bowiem, iż jego orzeczenie ma moc wsteczną, tj. by miało zastosowanie do zdarzeń przed dniem jego publikacji w Dzienniku Ustaw. Z zasady wyroki Trybunału Konstytucyjnego działają na przyszłość. Od momentu ich opublikowania tworzą nowy system prawny. Jeśli Trybunał Konstytucyjny chciałby, by wyrok działał wstecz – musi to wprost wskazać. W treści uzasadnienia wyroku z 13.12.2012r. TK wprost wskazał, że przepis, na podstawie którego zawieszono wypłatę emerytury dla ubezpieczonej traci moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw. Tym samym odnośnie żądania wznowienia wypłaty świadczenia od daty wstrzymania jego wypłaty, tj. od 01 października 2011r. na podstawie art. 412 kpc wyrok Sądu Okręgowego wydany w sprawie o sygn. akt VU 1287/11, jak i poprzedzającą go decyzję z dnia 16.09.2011r. należało uznać za prawidłowe i w tym zakresie skargę o wznowienie należało oddalić.

Jeśli chodzi o wsteczne naprawienie szkody wyrządzonej przez przepisy uznane za niekonstytucyjne, to potrzebna jest interwencja ustawodawcy polegająca na wprowadzeniu incydentalnych przepisów, pozwalających na naprawienie negatywnych skutków obowiązywania przepisu uznanego za niekonstytucyjny lub wystąpienie z roszczeniem przeciwko Skarbowi Państwa na podstawie art. 417¹ § 1 kc.

Oddaleniu podlegało także żądanie wnioskodawczynie dotyczące wypłaty odsetek ustawowych. Zgodnie z przepisem art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Decyzja z dnia 16 września 2011r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury dla wnioskodawczynie od dnia 01 października 2011r. została wydana zgodnie z obowiązującymi w tej dacie przepisami prawa, tj. zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, na mocy którego w ustawie z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodany został art. 103a wprowadzający obowiązek zawieszenia emerytury w razie kontynuowania zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Jedynie w sytuacji, gdy ZUS wydał bezprawną decyzję o odmowie wypłaty świadczenia, gdy możliwe było wydanie prawidłowej decyzji zgodnie z prawem przyznającej świadczenie, to powstałe opóźnienie uznane mogłoby być za następstwo okoliczności, za które ZUS ponosi odpowiedzialność i jest zobowiązany do zapłaty odsetek. W wyroku z dnia 05 maja 2005r., (IIUK 218/04) Sąd Najwyższy uznał, że zawarte w przepisie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określenie "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia: "przyczyn niezależnych od organu", co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu (podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2009r., II UK 191/08). W treści przepisu art. 85 ust. 1 ustawy systemowej chodzi zatem o sytuacje, w których organ rentowy wydając decyzję naruszył przepisy prawa materialnego. W niniejszej sprawie w dacie wydania decyzji z 16.09.2011r. organ rentowy działał zgodnie z obowiązującymi w tym czasie przepisami prawa, a prawidłowość wydanej wówczas decyzji potwierdził Sąd Okręgowy w Legnicy, który wyrokiem z dnia 06.12.2011r. oddalił odwołanie (sygn. akt VU 1287/11).

Na marginesie należy wskazać, że nie stanowiło przeszkody do rozpoznania niniejszej sprawy wydanie przez organ rentowy decyzji z dnia 31 stycznia 2013r. uwzględniającej częściowo (tak jak w orzeczeniu kończącym niniejsze postępowanie) skargę wnioskodawczynie. Skoro sprawa (odwołanie od decyzji z 16 września 2012r.) była przedmiotem rozpoznania w postępowaniu sądowym, to istniała podstawa do wystąpienia przez wnioskodawczynię ze skargą o wznowienie postępowania w tej sprawie (VU 1287/11) w celu wzruszenia wydanego w niej prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu. Mimo bowiem wydania decyzji z 31 stycznia 2013r. orzeczenie objęte skargą o wznowienie wciąż obowiązuje, skutki prawomocnego wyroku nadal się utrzymują, a zatem uzasadnione było podważenie wadliwego orzeczenia sądowego .

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 412 § 2 kpc zmienił prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 14 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt VU 1287/11 oraz poprzedzającą go decyzję ZUS z dnia 16 września 2011r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012r., a w pozostałym zakresie skargę o wznowienie oddalił.